Lietas arhīva Nr. K69-0304-22/13
ECLI:LV:KURT:2022:0505.11261011122.1.S
Krimināllietas Nr.11261011122

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Liepājā 2022.gada 5.maijā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Anita Eglija
piedaloties prokuroram Modrim Grīnvaldam
aizstāvei Viktorijai Borinai

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, **apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.**

Aprakstošā daļa

/pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā ir atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē un izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, un konkrēti:

/pers. A/, kuram ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 19.augusta spriedumu, kurš stājies likumīgā spēkā 2019.gada 30.augustā, atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem, 2022.gada 21.februārī ap plkst.19.38, atrodoties alkohola ietekmē (minimālā alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 2,024 promiles), bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā ir atņemtas, tiesību ierobežošanas soda izciešanas laikā, zinot, ka jāizcieš sods, vadīja transportlīdzekli – automašīnu /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, Liepājā pa Brīvības ielu virzienā no Dzelzceļnieku ielas uz 1905.gada ielas pusi.

Ar šādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[1] Saskaņā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo prim daļu, krimināllietas, kas nodotas tiesai izskatīšanā paātrinātā procesa kārtībā vai bez pierādījumu pārbaudes, pirmās instances tiesā var iztiesāt rakstveida procesā, par to paziņojot procesa dalībniekiem.

Krimināllieta /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas saņemta Kurzemes rajona tiesā 2022.gada 17.martā. No lietas materiāliem un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai paātrinātā procesa kārtībā norādītām ziņām izriet, ka apsūdzētais /pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesā piekritis apsūdzībā minētajiem faktiskajiem apstākļiem un savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas atzinis pilnībā. /pers. A/ piekritis lietas iztiesāšanai tiesā neveicot pierādījumu pārbaudi, kā arī piekritis tam, ka lieta tiek iztiesāta rakstveida procesā.

2022.gada 21.martā tiesa nosūtīja procesa dalībniekiem paziņojumu par krimināllietas iztiesāšanu rakstveida procesā neveicot pierādījumu pārbaudi, un tika izskaidrotas procesuālās sekas neveicot pierādījumu pārbaudi.

[1.1] Dienvidkurzemes prokuratūras prokurors Modris Grīnvalds 2022.gada 24.martā tiesā iesniedzis rakstveida viedokli par /pers. A/ piemērojamo soda veidu un mēru (lietas 40.lapa).

Prokurors norādījis, ka nav iebildumi krimināllietas iztiesāšanai rakstveida procesā, tiesnesei nav pieteikts noraidījums.

[1.2] 2022.gada 1.aprīlī Kurzemes rajona tiesā saņemts zvērinātas advokātes Viktorijas Borinas iesniegums, kurā norādīts, ka apsūdzētais /pers. A/ un aizstāve iebilst pret krimināllietas iztiesāšanu rakstveida procesā un lūdz nozīmēt krimināllietas iztiesāšanu mutvārdos, ar /pers. A/ noslēgta vienošanās par aizstāvības veikšanu (lietas 41.lapa).

[2] Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas atzina pilnībā pie apsūdzībā norādītajiem apstākļiem. /pers. A/ atzina, ka vadīja transportlīdzekli alkohola ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un izvairījās no transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda izciešanas.

[2.1] Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. A/ piekrita pierādījumu pārbaudi neveikt. Arī prokurors Modris Grīnvalds un aizstāve Viktorija Borina tiesas sēdē pievienojās apsūdzētā viedoklim un lūdza pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neveikt.

Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmajā daļā izteikti trīs nosacījumi, lai tiesa varētu pieņemt lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu: apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā vai attiecīgā tās daļā; tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu; apsūdzētais piekrīt šādas pārbaudes neizdarīšanai.

Ņemot vērā to, ka /pers. A/ savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā atzīst pilnībā, apsūdzētais ir piekritis tam, ka nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi un tiesai, lietas materiālu pārbaudes rezultātā nav radušās šaubas par apsūdzētā vainu, kā arī ievērojot prokurores un aizstāves viedokli, tiesa, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma tiesas izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neizdarīt, pārbaudot tikai apsūdzētā personu raksturojošos datus.

[2.2] Tiesa konstatē, ka /pers. A/ vaina visā viņam izvirzītajā apsūdzībā ir pierādīta pilnībā, apsūdzētā darbības pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas kvalificētas pareizi un viņš sodāms. Tiesa atzīst, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajai daļai, konkrētajā gadījumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams.

[3] Nosakot /pers. A/ sodu, tiesa ievēro Krimināllikuma 35. un 46.pantā noteikto, tas ir, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, viņa atbildību ietekmējošos apstākļus.

Nosakot sodu /pers. A/, tā veidam un apmēram jābūt tādam, lai tiktu sasniegts soda mērķis.

Krimināllikuma 35.panta otrā daļa nosaka, ka soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziegumu, resocializēt personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

[3.1] Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā noteikts, ka nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas klasificējams kā mazāk smags noziegums, jo sankcija paredz sodu - brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas klasificējams kā mazāk smags noziegums, jo sankcija paredz sodu - brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

/pers. A/ skaidroja, ka alkoholu kopā ar draugiem lietojis iepriekšējā dienā 20.februārī, bet 21.februārī bija izdzēris kādu alu. Dzīvesbiedrei sākušās veselības problēmas, asiņošana, un vajadzējis vest uz slimnīcu. Nepadomājis, ka varētu izsaukt neatliekamo palīdzību vai taksometru. Braucot no slimnīcas automašīnai pārplīsusi riepa un apstājies uz Brīvības ielas. Alkohola reibumu nav jutis. Izdarīto ļoti nožēlo un lūdza piemērot naudas sodu.

Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmā daļa noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku aizliegumus un pienākumus, kas jāievēro, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskajām un juridiskajām personām piederošo mantu.

Transportlīdzekļa vadīšana bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, turklāt alkohola reibumā, vērsta gan pret satiksmes drošību, gan pret paša un citu personu veselību. Konkrētā gadījumā /pers. A/ vadot transportlīdzekli ievērojamā alkohola reibumā apdraudēja savas dzīvesbiedres veselību, kurai jau bija veselības problēmas. Tiesa piekrīt prokurora norādītajam, ka /pers. A/ nav pietiekami domājis par ģimenes drošību un labklājību pirms noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas.

Pārbaudot /pers. A/ personu raksturojošos datus konstatējams, ka viņš no 2022.gada 4.marta strādā SIA "/Nosaukums/" par palīgstrādnieku (lietas 34.-35.lapa).

No SIA "/Nosaukums/" raksturojas pozitīvi, ātri apgūst visu jauno, ievēro norādījumus, spējis sevi parādīt kā apzinīgu un centīgu darbinieku.

/pers. A/ apgādībā ir nepilngadīga meita. Ģimene dzīvo īrētā dzīvoklī, dzīvojamās telpas īres līgumu noslēdzis /pers. A/.

No sodu reģistra izziņas izriet, ka /pers. A/ agrāk divas reizes sodīts, papildsods nav izciests, sodāmība nav dzēsta. Abas reizes sodīts par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu pēc Krimināllikuma 262.panta ar piespiedu darbu (lietas 31.-33.lapa).

/pers. A/ jaunu analogu noziedzīgu nodarījumu izdarījis būdams neizcietis piemēroto papildsodu - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

/pers. A/ sodīts par administratīvajiem pārkāpumiem ceļu satiksmē, piespriestie naudas sodi nav samaksāti (lietas 32.lapa).

Izvērtējot apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu –mazāk smagi noziegumi, vadījis transportlīdzekli ievērojamā alkohola reibumā - alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā bija – 2,024 promiles, kā arī ņemot vērā apsūdzētā attieksmi pret izdarīto, tiesa atzīst, ka /pers. A/ piemērojamais sods, kas vislabāk sasniegtu soda mērķi konkrētajā gadījumā būtu brīvības atņemšana.

Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa nosaka, ka brīvības atņemšanas sodu par mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā arī Augstākās tiesas nolēmumos izteiktās atziņas, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana, nesasniegs soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam. Šādas situācijas neveicina arī soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas (*Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 8.jūnija lēmumu lietā Nr.SKK-24/2011, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-306/2014*).

No iepriekš konstatētā, tiesa secina, ka /pers. A/ nav izpratis iepriekš piespriestā vieglāka soda veida - piespiedu darbs jēgu un mērķi, kas nav atturējis no jauna, identiska rakstura nozieguma izdarīšanas. Viņa attieksme pret normatīvos aktos un tiesas spriedumos noteikto pienākumu ievērošanu ir absolūti nihilistiska.

Apsūdzētais turpina vadīt transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, laikā, kad viņam ar spēkā stājušos tiesas spriedumu piemērots papildsods transportlīdzekļu tiesību atņemšana, tādējādi parādot savu attieksmi pret ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu un apdraudot savu un citu cilvēku drošību. Apsūdzētajam nav izveidojusies kritiska attieksme pret savu rīcību. Tiesa secina, ka šādā gadījumā tikai bargākais soda veids spēs sasniegt Krimināllikuma 35.panta otrā daļā noteikto soda mērķi.

[3.2] Tiesa nosakot soda mēru ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā to nosaka Krimināllikuma 46.panta trešā daļa.

Par /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu, tiesa atzīst to, ka viņš izdarītajos noziedzīgos nodarījumos vaļsirdīgi atzinies un nožēlo izdarīto.

Par /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu, atzīstams tas, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas recidīvs nav atzīstams par atbildības pastiprinošu apstākli, jo šo noziedzīgo nodarījumu var izdarīt tikai tāds subjekts, kuram ir īpaša pazīme – iepriekšējā sodāmība. Šādu atziņu izteikusi Augstākā tiesa 2017.gada 16.novembra lēmumā lietā Nr.SKK-623/2017.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu, par atbildību pastiprinošu apstākli apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas, atzīstams tas, ka /pers. A/ šo noziedzīgo nodarījumu izdarījis atrodoties alkohola ietekmē.

Tiesas ņem vērā, ka saskaņā ar Augstākās tiesas kopsapulces 2008.gada 25.aprīļa konferencē "Sodu piemērošanas politika" pieņemtā lēmuma 15. un 16.punktā pausto atzinumu atbildību pastiprinošo apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot, un atbildību pastiprinošo apstākļu esamība pati par sevi liedz tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu.

Tā kā apsūdzētam /pers. A/ par katru no izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, tiesa uzskata, ka ņemot vērā panta sankcijā paredzēto maksimālo robežu – brīvības atņemšana līdz vienam gadam, brīvības atņemšanas sodu /pers. A/ iespējams noteikt tuvāk minimālam apmēram – īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā.

[3.3] /pers. A/ arī piemērojams kā obligāts Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas soda sankcijā paredzētais papildsods – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana. Nosakot papildsoda apmēru, tiesa ņem vērā /pers. A/ konstatēto ievērojamo alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā un atbildību pastiprinošo apstākli, tāpēc papildsods nosakāms tuvu maksimālam apmēram.

[4] Nosakot apsūdzētajam sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, tiesa, ņemot vērā konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu, sods nosakāms piemērojot apsūdzētajam labvēlīgo daļēju sodu saskaitīšanas principu.

[5]
Ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 19.augusta spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu mazāk smaga nozieguma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un sodīts ar piespiedu darbu uz 130 (simtu trīsdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2019.gada 30.augustā (lietas 23.lapa). Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa nosaka, ka, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas
nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.
Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa nosaka, ka, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.
Krimināllikuma 51. panta $1.^1$ daļas 2.punkts attiecīgi paredz, ka, nosakot sodu pēc vairākiem spriedumiem, sodam pievieno ne mazāk kā vienu trešdaļu no neizciestā soda, ja ir konstatēts noziedzīgu nodarījumu recidīvs, tas ir sodāmība jauna noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī nav dzēsta. Savukārt otrā un trešā daļa noteic, ka galīgajam sodam pēc vairākiem spriedumiem jābūt lielākam par sodu, kāds noteikts par jaunu izdarītu noziedzīgu nodarījumu, kā arī par neizciestā soda daļu pēc iepriekšējā sprieduma, tomēr kopējais soda apmērs vai laiks drīkst pārsniegt ne vairāk kā pusi par attiecīgajam soda veidam noteiktā maksimālā apmēra vai laika.
Tādējādi /pers. A/ šajā lietā noteiktajam sodam, ņemot vērā konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli, daļēji pievienojams ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 19.augusta spriedumu noteiktais neizciestais papildsods transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

[6] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto un piekto daļu apsūdzētajam /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitāms šajā kriminālprocesā aizturēšanā pavadītais laiks no 2022.gada 21.februāra plkst.19:54 līdz 2022.gada 23.februāra plkst.10.20 (lietas 25., 26., 27.lapa), kas atbilst divām brīvības atņemšanas dienām.

[7] Apsūdzētajam/pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesā piemērotais drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana (lietas 28.lapa) atstājams negrozīts līdz spriedums stāsies likumīgā spēkā.

[8] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 134.panta otro daļu CD disks ar video kameras ierakstu (lietas 17.lapa), nav uzskatāms par lietisko pierādījumu, bet ir dokuments, kurā saturiski fiksētā informācija ir izmantojama kā pierādījums. Līdz ar to, tas atstājams krimināllietas materiālos.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511.-514., 520., 524., 528.-530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un sodīt viņu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.
/pers. A/ atzīt par vainīgu pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas un sodīt viņu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.
Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu /pers. A/ sodu noteikt pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus – brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu tiesas noteiktajam sodam daļēji pievienot neizciesto papildsodu pēc Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 19.augusta sprieduma un /pers. A/ galīgo sodu noteikt brīvības atņemšana uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto un piekto daļu aizturēšanā pavadīto laiku no 2022.gada 21.februāra plkst.19:54 līdz 2022.gada 23.februāra plkst.10.20 ieskaitīt brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā kā divas brīvības atņemšanas dienas.

Brīvības atņemšanas sodu izpilda Ieslodzījuma vietu pārvalde.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana, negrozīt līdz spriedums stāsies likumīgā spēkā.

CD disku ar videokameras ierakstu glabāt krimināllietas materiālos.

Spriedumu var pārsūdzēt un protestēt 10 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese A.Eglija